

עטרת שלום

עלון שבועי שע"י מוסדות קאמרגא בארה"ק – בנושאים כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' ארזי הבירה 48 ירושלים

פרשת כי תבא

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בס"ד, עש"ק פרשת כי תבא
כי אלול תשע"ב – שנה ג' גליון קל"ה

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הרה"ג מוצ"ש	ר"ת
6:19 7:31	ירושלים
6:34 7:33	בני ברק
6:59 7:57	ניו יורק
7:05 8:03	מונטריאל

נא לשמור על קדושת הגליון

וְהָיָה כִּי תָבֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר הוֹצִיָּה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ נַחֲלָה וְיִרְשָׁתָהּ וְיִשְׁבַּת בָּהּ. וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרֵי הָאֲדָמָה (כו א-ב).

למשרתי בזה הוא אומר ארמי אבד אבי היינו שרצה לאבד את אבי שהוא בחינת המחשבה, וע"י מצות ביכורים מתקנה.

ולזה הוא אומר ארמי אבד אבי היינו שרצה לאבד את אבי שהוא בחינת המחשבה, וע"י מצות ביכורים מתקנה.

וזוהו שמרמוז א"י הגה"ק קוה"ק רבי יצחק יהודה יחיאל מקאמרגא בספרו אוצר החיים (מצוה צ"א שמות קצמ), על מה שאמרו חז"ל במסכת בכורים (פ"ג מ"א) כיצד מפרישין הבכורים, יורד אדם בתוך שדהו ורואה תאנה שבכרה, אשכול שבכר, רמון שבכר, קושרו בגמי, ואומר, הרי אלו בכורים. ואומר שגמ"י ר"ת ג'דולים מ'עשי י'הוה (תהלים קיא ב), שכל ענין מצות ביכורים לקשרו ולידע שהכול הוא גדולים מעשי הוי"ה.

וזוהו מה שמרמוז כאן רש"י מראשית ולא כל ראשית שאין כל הפירות חייבין בבכורים אלא ז' המינין בלבד. היינו שהאדם צריך לקשר בחינת ראשית המחשבה לז' מדות, ויהיה שלם במעשה המצוה כל הקומה שלימה בעשר ספירותיו.

וזוהו הרמז והיה כי תבוא אל הארץ היינו שע"י סור מרע ממחשבת עמלק מלעבור על מצות לא תעשה, בא ועשה טוב מצות ביכורים שהוא קיום מצות עשה בשלימות המחשבה, ועי"ז נעשה שם הוי"ה בשלימות, וזהו שמרמוז והיה אתון שם הוי"ה, וגם 'והיה' לשון שמחה (ב"ר מב ג), שנעשה אז שמחה בכל העולמות.

(רעוא דרעיון תשע"א לפ"ק)

והביאור בזה דוה כתוב אצל עמלק 'ראשית גוים עמלק' (במדבר כד כ) וראשית היא המחשבה בחינת י"ה משם הוי"ה. לומר שכן דרכו של עמלק שהוא היצה"ר לבלבל את האדם במחשבות רעות, ולהביא את האדם לשכחה לבל ישים אל לבו לפני מי הוא עומד. ולעשות ולקיים את התרי"ג מצוות כמצות אנשים מלמדה, בלי מחשבה ודעת לקשר מעשה המצוה לבורא יתברך שמו, כדי לקיימם לשם שמים ביחודא שלים, אבל כאשר תמחה את זכר עמלק מה שמזכירו בתאוות עולם השפל. אז לא תשכח גדלות הבורא לעבדו בלבב שלם כראוי ונכון, ואז תעשה מצות הבורא בשלימות במחשבה ודיבור ומעשה, ואז יהיה שם הוי"ה ב"ה בשלימות ביחודא שלים, כי מקשר מחשבה בחינת י"ה למעשה המצוה בחינת ו"ה.

וזוהו כל ענין מצות הבאת ביכורים שבא נגד כוונת ומחשבת עמלק, שכתוב בו ג"כ ראשית, כמ"ש ולקחת מראשית כל פרי האדמה היינו שכל מצות ביכורים הוא לקשר בחינת ראשית שהיא המחשבה למעשה המצוה, ולזה נכפל במצות ביכורים כמה פעמים אשר הוי"ה אלהיך נתן לך שהוא בחינת המחשבה, לומר שכל מצות ביכורים בא כדי 'זוכרת את הוי"ה אלהיך כי הוא הנתן לך כח לעשות חיל' (דברים ח יח), וכמו שביאר בספר החינוך (מצוה צא) במעם המצוה וז"ל: כדי להעלות דבר השם יתברך על ראש שמחתינו, ונזכור ונדע כי מאיתו ברוך הוא יגיעו לנו כל הברכות בעולם, על כן נצטוו להביא

איתא בעל המורים וז"ל: כתיב לעיל מינייה 'תמחה את זכר עמלק' (כה יט) וסמך ליה והיה כי תבוא אל הארץ שנצטוו למחות זכר עמלק מיד בכניסתן לארץ. אבל מכל מקום צריך לדעת למה נצטוו מחיית עמלק דייקא אצל מצוות הבאת ביכורים.

אלא הנראה לומר, שזה ידוע מש"כ 'סור מרע ועשה טוב' (תהלים לד טו), ואיתא ממרן האריז"ל בספר עין חיים (שער קיצור אבי"ע פ"ד) וז"ל: נמצא א"כ כי כל המ"ע הם לתקן היצה"מ שהוא מהחסדים, וזהו 'סור מרע ועשה טוב' כי הטוב נעשה ונשלם ע"י רמ"ח מ"ע שהם רמ"ח, אך היצה"ר אינו נתקן רק ע"י הסרת הרע הנדבק בו כגודע, אשר זהו ענין שם"ה ל"ת, וזה סור מרע, והבן זה היטב.

וזוהו כתוב אצל עמלק 'ויאמר כי יד על כס יה מלחמה להוי"ה בעמלק מדר דר' (שמות יז טז), ופרש"י שם, נשבע הקב"ה, שאין שמו שלם ואין כסאו שלם, עד שימחה שמו של עמלק כולו, וכשימחה שמו יהיה השם שלם והכסא שלם.

והנה עמלק הוא היצה"ר כמבואר בזוה"ק (ח"ג:), שזהו המלחמה 'בעמלק מדור דור' שבכל דור ודור יש מלחמת עמלק שהוא מלחמת היצר הרע, רק שמושתנה לפי המקום והזמן,

וזוהו ידוע ג"כ ממרן האריז"ל (עין חיים שער המלכים פ"ו) שעד ו"ה משם הוי"ה בחינת זו"ן מגיע פגם התחתונים, משא"כ ב"ה משם הוי"ה בחינת או"א אינם מגיעים פגם התחתונים.

עטרת פז

אמרות טהרות מרבתינו זי"ע

וַיִּזְעַגְנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֹרֵעַ נְטוּיָה וּבְמִרְאָה גָדֹל
וּבְאֵתוֹת וּבְמִפְתָּיִם (כ"ח)

ובמרא גדל חסר שני ווי"ן, אבל בסיום התורה בפרשת ברכה נאמר (דברים לד יב) 'ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל' נאמר בשני ווי"ן, ואפשר לומר כי דרשו חכמינו ז"ל 'המורא הגדול' קבלת התורה, אשר או קבלו שני התורות אשר נרמות לשני ווי"ן, תורה שבכתב וא"ו תפארת, תורה שבע"פ וא"ו סדרי משניות. וזה שפיר 'ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל' זה מעמד הר סיני קבלת התורה, לכן נאמר מלא שני ווי"ן, אבל ביציאת מצרים נאמר ובמרא גדל חסר שני ווי"ן, מפני שאו היה קודם קבלת התורה.

(פרי חיים מרבינו חיים יעקב מקאמרנא)

עֲשִׂיתִי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי (כ"ד).

שהשמחה וטוב לבב מרוב כל, שאדם עושה המצוה בדכיקות וחיות ושפע אור של המשכיל היורד ומחיה כל בחינות השכלה של הנפש, אין בערך כל עולם הזה נועם ותענוג זה ממש ממש מועם מאור עולם הבא בזה העולם, הרי מצוה אחת שעושה שקול כל המצות, והוא עשיתי ככל אשר צויתני שמחתי ושמחתי כל העולמות משמחת ואור וחיות שפע המצות, ובה עשיתי ככל אשר צויתני כל תורה כולה את עמך ישראל הברכה שלהם הם שיתרבה בנים ובנות, ממענה אלהי קדם, דעת עליון (עין בשער היהודים).

(פני זקן מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

וְאֶכְלֶתְּ פְרִי בְשֶׁנְךָ בָּשֵׂר בְּנִי וּבְנֵיתֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לְךָ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ בְּמִצְוֹת וּבְמִצְוֹת אֲשֶׁר יִצְיֶק לְךָ אֱיִבֶךָ (כ"ח טז).

ואכלת פרי מצות ותורה של בנך בנים שלך, ויהיה לך מלבוש ולב בשר של חשמל, כמבואר בעין החיים (שער ק"ג פ"ב) בסוד 'שבה כבשרו' (שמות ד ז), שאור החשמל חלוקא דרבנן של גן עדן נקרא בשר, ומי שלא זכה מעצמו יזכה על ידי צידקות בניו ובנותיו וחתניו לבחינות מלבוש הנקרא בשר וחשמל, והוא בשר בנך ובנותיך אשר נתן לך ה' אלהיך ונישלים השם על ידי בן ובת כידוע (יבמות סא:), וכל זה יהיה לך במצור של גיהנם, ובמצוק אשר יציק לך אויבך היחיד הוא היצר הרע, ועל ידי בן אברת המלבוש שלך, ותיצטרך שיתקנו המלבוש בנים ובנות שהולדת.

(היכל הברכה מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו זי"ע

וְהָיִיתָ מְמַשֵּׁשׁ בַּעֲהָרִים כְּאִשׁר יִמְשֵׁשׁ הָעוֹר בְּאַפְלָה וְלֹא תִצְלִיחַ אֶת דְּרָכֶיךָ וְהָיִיתָ
אֶף עֲשׂוֹק וְגִזּוּל כָּל הַיָּמִים וְאִין מוֹשִׁיעַ (כ"ח טז).

כאן נאמר ברכה גדולה, והיית שיהיה לך הויה חרשה, אשר תמשש באור עליון הנקרא צהרים אור צה אור מתוק זו השכינה, תרגיש ממשות תענוג ואור בתורה ומצות, שבע ממש, כאשר יתפעל וימשש העור התאורה, ההלך אחר תאות לבו בתאות עוה"ז, והוא מרגיש ממשות תענוג בתענוגי עוה"ז, כך תהיה אתה מרגיש ומתפעל ושבע מתענוגי התורה והמצות, כאשר ימשש העור באפלה של חשכות תענוגי עוה"ז.

ופעם אחת היה הצדיק הקדוש רבי משה ליב מפאסוב אצל שר אחד לפדות שבוי אחד, והוא עדיין לא טעם כלום באותו היום, והיה עומד שם בבית התבשיל הנקרא קַעֲרָה, והעבירו לפניו תבשיל אחד שהיה שווי שמנה מאות גולדין פוליש, ועלה הריח בנפשו עד שאחזו בולמוים, וסיפר זה לתלמידו מורי דודי רבינו צבי [מוזידימשוב], ואמר בזה הלשון. משה ליב האט זיך דער מאנט נשמת כל חי של שבת, האט ער פיל מער תענוג ממש, ונתישבה דעתו. ואמר מורי דודי שכל צדיק יש לו עולם בפני עצמו, יש שמרגיש זה בנשמת ויש בקריאת שמע ויש בתפלה ויש בפסוקי דומרא ויש בתפילין וק"ש.

ומי שהוא משיג זה הנועם והזיו והוד והדר, עליו נאמר ולא תצליח את דרכך כמעט 'וצלחה הירדן' (שמואל"ב יט יח) [היינו עברה ובקיעה, שלא תצטרך לבקוע דרכך לשנים, רק גם בעיני עוה"ז תעסק ביחודים וכו'] כי מי שאינו משיג זה, והוא צדיק גמור, צריך להבדיל להפריש דרכיו, כי בעת שעוסק בהכרח בעיני עוה"ז, הוא כופה את יצרו, ויש לו יסורים מענין כפיות יצרו בכמה דרכים, ועיקר עסקו וחיותו בעיני תורה ומצות, אבל למי שזוכה לאהבה בתענוגים (שה"ש ז ט), כל עניני עוה"ז מאוסין בעיניו, והוא עוסק בהם ביחודים להתענג על ה', ואין לו אלא לב אחד ודרך אחד להש"ו.

אבל מי שמשגיג זה האור, יש לו הרבה מתנגדים עליו, ומחלישין מאד את דעתו, וזהו והיית אך עשוק [פ"י] רש"י ז"ל. ככל מעשיך יהיה ערעור. שמערתין עליו עזי פניו שבור, ומצערין אותו הרבה, הם והרשים שלהם ערב רב. ואין כשתבוא למדריגות אין, שתהיה ממש אין בלי הרגש מכל זה, אזי מושיע יבוא לך וכלם יתהפכו לאוהבים אמיתיים.

כי מי שיושב בין תגור וכיריים ומתענה, ואין לו שום השכלות אור, ובפרט כשכל זה הוא ברמאות, ואומרים המון עם עליו, זה צדיק, שאינו נהנה כלל מעולם הזה, ולא עוד אלא שמפזר כל מה שיש לו לעניים, אבל צדיק גמור, דעייל ונפיק, ובהכרח לירד [בעיני עוה"ז] כמה פעמים לכמה סיבות, ופעמים מתנהג עצמו במלכות ולבו כאמת נשבר לאלף שברים, על זה דרך העולם לערער עליו ולקטרג שהוא מתנהג בגדלות ובהרחבה, וזהו כשלא תצליח את דרכיך, יהיה עליך ערעור וקטרוג מאנשי לבן הארמי, ואין מושיע כשתשיג מדריגות אין, לקשר המלכות לאין עליון, או לא יהיה עליך שום קטרוג אפילו כשתתנהג במלוכה כרבינו הקדוש, וכשלקח מלך ישראל, ואין מושיע ודאי.

(היכל הברכה מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

עטרת אבות

על מסכת אבות מרבתינו זי"ע

רַבִּי חֲנִינְיָא סָגַן הַכְּהֻנִּים אָמַר, הוּי מִתְפַּלֵּל בְּשִׁלּוּמָה שֶׁל מַלְכוּת, שְׁאֵלְמִילָא מוֹרְאָה, אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ חַיִּים בְּלַעֲוֵי (אבות פ"ג מ"ב)

(מובא במדרש שמואל).

והן הן דברינו, כי בהתפלל על שלום מלכות שמים, ממילא ימשוך שלום על מלכי ארמה על הארמה, ויהיה יחוד יראה עם נורא, וימשוך יראה על כל העולם, שאלמלא מוראה, מה שאין כן כשאין שלום למעלה או מתעררין מלחמות, ואיש את רעהו חיים בלעו, והבן היטב.

(נוצר חסד מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

לשון הריטב"א. הוּי מִתְפַּלֵּל בְּשִׁלּוּמָה שֶׁל מַלְכוּת, לפי שעל פיה אנטחו חיים, ובכל צרותינו לה צר, ועמנו היא בצרה, ובסבת עונותינו 'שמוה נוטרה את הכרמים' (ע"פ שה"ש א ו), ואפילו שהיא חוץ מביתה, אלמלא שהיא שומרת אותנו לא היה נשאר משונאיהם של ישראל שריר ופליט, ובהתפלל אדם בעבור שלומה יהיה שלום לנו, ולכן אמר בשלומה של מלכות ולא אמר בשלום המלך. עד כאן לשון המתוק של הריטב"א

מורי מרן אלקי ריב"ש זצ"ל אמר (תולדות יעקב יוסף וישלח), שכל המלחמות בעולם, וכל המחשבות זרות שבאדם, נמשך על שהמלכות אינה ביחוד עם דודה, וכאשר יתן אדם דעת לזה, או יראה ורעד יבוא בו, ונעשה יחוד יראה עם נורא, ויתפרדו כל פועלי און' (תהלים צב י), וצריך לקשר מלכות הנקרא 'אני' עם המחשבה הנקרא 'אין', ונתבטלו כל הגזירות רעות. וזהו מאמר התנא הוּי מִתְפַּלֵּל בְּשִׁלּוּמָה שֶׁל מַלְכוּת שָׁמַיִם.

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

דיני ומנהגי אמירת סליחות

אם אין לו פנאי ידחה סדר הצות ויאמר הסליחות

בימי הסליחות אם אין לו פנאי ידחה סדר חצות ויאמר הסליחות בציבור. כי גם אשרי שקודם [סליחות] הוא תיקון כמו אודה השם, ותפלת צבור עדיף^א.

(שוה"ט סימן א ס"ו, ז"ז סק"י)

בענין אמירת ב"פ שמע בסליחות

כשכבר יצא ידי מצות ק"ש וקורא כקורא בתורה או להגן, מותר לומר אפילו אלף פעמים ביחד פסוק של שמע ישראל ואין כאן חשש, וכן יכול לומר בסליחות קודם אור היום^ב.

(שוה"ט סימן סא ס"ח)

נפילת אפים בסליחות

נפילת אפים אין נופלים בעת שאומרים סליחות אף שהוא יום^ג, כיון שהוא סכנה אין מן הראוי ליפול אלא אחר זכות תפלת י"ח וכל הצבור כאחת, כך נראה מדברי מרן [האר"ז]^ד וכך המנהג בין צדיקים אמיתיים תלמידי מרן הריב"ש^ט:

(שוה"ט סימן קלא ס"ט)

ידידי בסליחות

אסור לומר הוידוי כי אם פעם אחת ולא שלשה פעמים דהוה ככלב^ה.

(שוה"ט סימן קלא ז"ז סק"א)

מנהגים באמירת הסליחות

הסליחות של 'שלוש עשרה מדות' אומרים ביום שחל לאמרם לפי הסדר.

שינויי נוסח מרבוה"ק בסדר הסליחות

בפסוקי 'לך ה' הצדקה' במקום ה' אלהי צבאות יושב הכרובים וכו', אומרים את הפסוק (ישעיה לז טז) ה' צבאות אלהי ישראל ישב הכרובים אתה הוא האלהים לבדך לכל ממלכות

~~~~ מסגרת השלחן ~~~~

אשמורת נוהגים ליפול על פניהם, שהוא קרוב ליום. והטעם כתב הב"י - כתב רבינו הגדול מהר"י אבהב ז"ל בשם ספר צרורות (צרור החיים עמ' יח) בלילה אין בה נפילת אפים, והענין שכן מקובל לחכמים כי נפילת אפים רמז למדת הלילה ואין נופלים על פניהם וקרוב הדבר לקצץ בנטיעות, ובלילי אשמורת נוהגים ליפול על פניהם שהוא קרוב ליום עכ"ל. וברקנט"י (פ' קרח לט): כתב להאריך בסליחות עד נכון היום ואז יפלו על פניהם עכ"ל, מובא במ"א (שם סק"ט). ובמאמר מרדכי (סק"י) כתב - ואין אנו נוהגין כן, אלא אומרים וידוי אחר גמר הסליחות בלא נפילת אפים, ושוב ראיתי בשכ"ג שכתב שכן נוהגין במקצת מקומות ע"ש. וכ"כ בשלמי ציבור (דף קנא): שכן מנהג עיה"ק ירושלים ע"ש. ד. עיין בפע"ח שער הק"ש פ"ח ושער נפ"א פ"א, ובשעה"כ ענין ק"ש דרוש א וענין נפ"א דרוש א. ה. כ"ה בפע"ח שער הסליחות פ"ח, ובשעה"כ נוסח התפלה. ו. כדאיתא בשוה"ט סימן מח סעיף י'.

א. ודלא כהרמ"ז שכתב בתשובה (סימן טז) - מי שרגיל לומר תיקון חצות וקם באשמורת וכבר הציבור אומרים סליחות ואין פנאי לומר שניהם, אומר תיקון חצות כסדר האר"י ז"ל שהוא עיקר גדול יותר מהסליחות. מובא בשע"ת (סימן א סק"ו) ובברכ"י (סימן תקפא סק"ג).
ב. עיין מה שהאריך בזה רבינו בזר זהב שם (סק"ג) ובא"ד כתב - ולדעת רש"י (ברכות לג): אף בתחנונים אסור ליקרות שמע שני פעמים. והלכה כגאונים ור"ף (ברכות כג): ורמב"ם (פ"ב מק"ש ה"א) שהם הרבים רוב בנין ורוב מנין, אעפ"כ במדינות אלו חוששין לדעת רש"י ואין קורין בסליחות שני פעמים שמע, עכ"ל. וכדאיתא בשו"ע (סימן סא ס"א) - האומרים באשמורת בסליחות וכו' ב' פעמים פסוק שמע ישראל, יש ללמדם שלא יאמרו. וע"ע בב"י (ד"ה וכתב ר"י) מש"כ בזה. ומש"כ רבינו קודם אור היום, דהיינו שיהיה לפני חיוב ק"ש של שחרית דלאחר מכן אסור.
ג. איתא בשו"ע (סימן קלא ס"ג) - אין נפילת אפים בלילה, ובלילי

עטרת תפארת

עובדות וסיפורים מרבותינו זי"ע

וְהָיָה כִּי תִבּוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ נַחֲלָה וִירִשְׁתָּהּ וַיִּשְׁבְּתָּ בָּהּ. (כי א.)

סיפר מורי חמי הצדיק [רבי אברהם מרדכי מפיננשווב], כי בעת שהיה מרן אלקי קודש הקדשים [הבעש"ט] מתבודד על ההרים הרמים בדביקות ה' אלקין, ולמד עם רבו הידוע [אחיהו השילוני], הסכימו כת אחת של ליסטים להרגו. וישבו מרחוק לראות מעשיו, וראו שהולך מהר להר, וההרים נדבקים זה לזה [בעת שהולך] מהר להר, לכל יפול בהנאי שביניהם שהיה משופע מאוד. ונפל עליהם אימה ופחד. ובאו לפניו, ואמרו לו: איש אלקים, אם תרצה לך עמנו בדרך קצרה לארץ

(מעשה השם מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

הרה"ק רבי דוב בעריש פלאם מאלעסק בן הרה"ק רבי שלמה מלוצק זצ"ל כ"א אלול תר"י

בצל אביו

בן יחיד היה רבי דוב בעריש לאביו הרה"ק רבי שלמה לוצקער זצ"ל מסקאהל בעל הדברת שלמה, נאמן ביתו ומשמש בקודש לפני ולפנים בקודש הקדשים, בבית ש"ב מורו ורבו הרה"ק רבי דוב בער המגיד ממעזריטש זיע"א, (יש משערים שנקרא שמו בישראל דוב בער על שם המגיד הקדוש וא"כ נולד לערך שנת תקל"ג), בבית אביו הקדוש ינק ממעיני תורת החסידות בהיות אביו כלי ראשון ומגדולי מעתיקי השמועה של תורת החסידות בכלל ותורת רבו המגיד ממעזריטש בפרט, והוא אשר הדפיס והאיר על הארץ ולעדרים עליה ספרי המגיד, מגיד דבריו ליעקב, ליקוטים יקרים, וז"ל רבי דוב בעריש בהקדמתו על ספר דברת שלמה מאביו ורבו, על גדולת אביו וגודל תורותיו המיוסדים על אדני פז קודש, וז"ל ומובטחני שיהיו הדברים אשר יצאו מפי אאמו"ר ז"ל עריבים על שומעיהם כמים קרים על נפש עיפה, כי דבריו בנוים ומיוסדים על אדני פז, דרך חכמת הבעש"ט זצוק"ל, יען אבי זצ"ל יצק מים מפי רשכב"ה הרב הקדוש מהו' דוב בער מ"מ דק"ק מעזריטש זצלה"ה.

בצל רבותיו

בשנות נעוריו הסתופף בצל הרה"ק רבי מרדכי מנעשכ"ז זצ"ל, אשר קבלו לחד מסגל חברותו, והיה מגדולי תלמידיו המובהקים, אותות קירבה יתירה הראה לו רבו מנעשכ"ז יותר משאר תלמידיו, רשפי אש שלהבת י-ה האיר והפריח בו רבו, בבית מורו בנעשכ"ז ישב עד ליום הסתלקותו ח' ניסן תק"ס.

אחר הסתלקות רבו הרה"ק רבי מרדכי מנעשכ"ז, כפף עצמו בענותנותו המרובה רבי דוב בעריש תחת חבירו מבית רבו מנעשכ"ז, הרה"ק רבי אורי השרף מסטרעליסק זצ"ל ומפעם לפעם נסע אליו לשאוב מצילו של האי שרף נחש הנחושת. ומסופר שפעם אחת שבת השרף מסטרעליסק על שבת קודש בעיר טאפריב בגלילת העיר אלעסק שם כיהן רבי דוב בעריש לרב ואב"ד, כששמע רבי דוב בעריש על בוא השרף לעיר הקרובה, מיהר לנסוע ולשבות בצלא דמהימנותא על שבת קודש, כשהסיבו יחד על השלחן אשר לפני ה', אמר השרף לרבי דוב בעריש אלסקער רב זאגט א דבר תורה נאר נישט געקלערט, (אמור דבר תורה אבל בלי להכין מקודם), ואותה השבת היה שבת פרשת ואתחנן, ופתח רבי דוב בעריש פיו בחכמה ואמר, כתיב ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר (דברים ג כג), כדי שיהיה אפשר לאמר בעת

ההיא' דהיינו בלי שום הכנה מוקדמת, צריכים להתחנן אל ה' על כך, ושבו השרף מאוד על דבר התורה הזאת.

גדולה ראית צדיקים מעולם העליון יותר מראית פני אליהו הנביא, מסופר שאחר הסתלקות הרה"ק רבי יהודה הירש מסטרעטין זצ"ל ביום י"א אייר תר"ד, תלמידו הגדול וממלא מקום רבו השרף מסטרעליסק, נסעו שלושת בניו הקדושים, הגדול רבי אברהם, רבי שמואל זאנוויל, רבי אליעזר זצ"ל, אל עבר העיר אלעסק להתברך אצל רבי דוב בעריש ידד אביהם מבית רבותיו, ורבי דוב בעריש היה בעת ההיא זקן מופלג וסגי נהור, כשנכנסו שלושת האחים פתח רבי דוב בעריש את פיו ואמר בזה הלשון, ברוך הבא רבי, ברוך הבא רבי יהודה הירש מיט די קינדער, וכיבד אותם והעמיד מקודם כסא לבן הגדול רבי אברהם ואח"כ לאחיו, כאשר הלכו ממנו, אמר לאנשים העומדים שם, מה שהייתי מאריך לומר רבי, רבי יהודה הירש, יען כי ראיתי את מורי ורבי הקדוש השרף מסטרעליסק הולך לפניהם, וזה כוונתי במה שאמרתי ברוך הבא רבי, וגם אביהם רבי יהודה הירש בא עימם, וזה כוונתי במה שאמרתי ברוך הבא רבי יהודה הירש, ואחר כך אמר עוד לא ראיתי אבא נאמן כמו רבי יהודה הירש שלא יעזוב את בניו אף לרגע אחד, ומה שנתתי מקודם הכסא לבנו הגדול רבי אברהם יען כי ראיתי שאביו רבי יהודה הירש עומד לימינו.

פעם אחת נסע רבי דוב בעריש לשבות על שבת קודש בלובלין, בצל הרה"ק רבי יעקב יצחק החוזה מלובלין זיע"א, במשך יום השבת קירבו החוזה מאוד והושיבו אצלו בימינו, בשעת הסעודה שוחחו זה עם זה, ורבי דוב בעריש היה דרכו לדבר בחכמה וברמזים, פתח את פיו ואמר לחוזה, בעצם הייתם אתם צריכים לבוא אלי, והמתנתני לכם שנים רבות,

בְּמוֹצָאֵי מְנוּחָה קְדָמְנוּךָ תְּהַלְּךָ.
הננו להודיע לכל קהל הקודש
שאמירת הסליחות במוצ"ק
פרשת כי תבא ע"י
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
תתקיים בעזרה"ת בשעה 12:30
בהיכל בית מדרשינו
בברכת
כתיבה וחתומה טובה
הגבאים

אולם משארך הזמן ולא באתם אלי, באתי אנכי אליכם, החסידים שעמדו מקרוב רצו לקורעו כדג שהיה צעיר לימים והחוזה היה איש זקן וצדיק הדור, מיד מיהר רבי דוב בעריש וביאר דבריו דאיתא בזהר הקדוש (פרשת תרומה קכח ב), 'אוף הכי ההיא זכאה בעי למרדף בתר חייבא', החוזה הקדוש נהנה מדבריו ובת שחוק עלה על שפתיו מדברי החכמה של רבי דוב בעריש.

בצל הרבנות

אחר הסתלקות אביו ביום עשרה לחודש שבט תקע"ג, קיבלו עליהם ראשי קהילת אלעסק את בנו יחידו שימלא מקום אביו, ברבנות העיר אלעסק ואגפיה וגלילותיה סקאליווקי וטאפרוב, שמו הגדול נתפרסם בעולם כגאון אדיר בנגלה ובנסתר, ואלפים הלכו לאורו, איש קדוש ופועל ישועות היה, רוח הקדוש גלויה היה לו וידע על כל אדם מה שעבר עליו מיום בואו לעולם ועד היום הזה, אעי"פ שרוב שנות הנהגותיו היה סגי נהור, המשך עבודתו בקודש כזקן וגלוי עיניים, ולמד ועסק בתורה וקיבל קהל הבאים לשחר פתחו כאלו לא כהתה עינו ולא נס ליחו.

הסתלקותו

ביום עשרים ואחד לחודש אלול שנת תר"י השיב את נשמתו לבוראה, בעיר אלעסק מנו"כ על יד אביו, וזה חרוט על מצבתו, נפטר כ"א אלול תר"י לפ"ק, הרה"צ הקוה"ט, איש אלקים, בוצינא קדישא, חסידא ופרישא, מופת הדור, שר התורה, איש אשר רוח אלקים דיבר בו, אספקלריא המאירה, נר ישראל, פטיש החזק, שלשלת היוחסין, בנש"ק מו"ה דוב בעריש אבד"ק אלעסק בן הרב הקדוש מו"ה שלמה מ"מ מק"ק סקאהל נב"מ בעה"מ ספר דברת שלמה. וכל בית ישראל נשאו עליו קינה נהי, ביניהם הגאון רבי שלמה קלוגער זצ"ל אב"ד בראדי קשר עליו הספד גדול בבית המדרש הגדול בבראדי הנדפס בספרו עין דמעה.

בניו אחריו בנו רבי דוד מבעלזא חתן הרה"ק רבי אלעזר רוקח בנו הגדול של השר שלום מבעלזא זיע"א, חתניו רבי צבי בן רבי מאיר מפרימשלאן, ורבי צבי בן רבי שמריה שטיקלר

יחוס בית אבות

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, בן רבינו הגה"ק רבי שלום זצוק"ל בעל המעשה שלום, בן רבינו הגה"ק רבי חיים יעקב זצוק"ל בעל הפרי חיים, חתן הגה"צ רבי יצחק פלאם מקראטשין זצ"ל, בן הגה"צ רבי דוד פלאם מבעלזא זצ"ל, בן רבי דוב בעריש פלאם מאלעסק זצ"ל.